

L.s.,

Algemene opmerking bij de wet:

Het is een gemiste kans dat er geen duidelijkheid wordt geschapen op het vlak van het beschikbaarstellen van e-books. De wet zou moeten regelen dat alle ingekochte content zonder drempels en hindernissen (en zonder registratie!) te gebruiken is **in** de bibliotheek of in de met bibliotheek geassocieerde instellingen. Het lenen of het voor een beperkte tijd beschikbaar stellen van content om thuis te gebruiken kan best aan de markt worden overgelaten. Kijk maar hoe Amazon dat in de Verenigde Staten al heeft geregeld. De bibliotheek zal nooit de middelen of de omvang hebben om het op te nemen tegen dit soort bedrijven.

Het grote voordeel is dat de bibliotheek zijn functie als bron van informatie nog steeds voor 100% kan waarmaken. Verwacht mag worden dat rechthebbenden eerder en tegen lagere kosten bereid zijn hun werken beschikbaar te stellen als deze niet de kans lopen in het illegale circuit te belanden terwijl ze via de bibliotheken juist wel hun werk onder de aandacht kunnen brengen van een groot publiek.

Zonder een dergelijke regeling zal bij een voortgaande digitalisering en het tegelijkertijd uitblijven van centrale afspraken voor het gros van de digitale werken een groot gat ontstaan in het aanbod van de openbare bibliotheek. ***Ik roep de minister op om in deze wet minimaal te regelen dat alle content die door de KB wordt gekocht gratis en zonder registratie raadpleegbaar is in elke (openbare) bibliotheekvoorziening!***

Verder ben ik een groot tegenstander van een verplichte en geverifieerde registratie om digitale content te kunnen raadplegen in de bibliotheek. Ik ben van mening dat er in onze maatschappij nog ergens een plek moet zijn waar je als burger onbespied, niet gecontroleerd en ongeregistreerd kunt verdiepen in alle facetten van onze samenleving. Dit is een verworvenheid van een democratische maatschappij die we als bibliotheek niet achteloos moeten verkwanselen. Als voor deze wet bij de uitgangspunten (MvT, punt 2) wordt verwezen naar het Unescomanifest dan zal dit aspect zeker beter geregeld moeten worden.

Hieronder een aantal bemerkingen bij de wetstekst.

Art. 4: het is jammer dat de functie Ontmoeting en debat niet ook is opgenomen. Juist in komende jaren zal de bibliotheek een steeds grotere rol hebben als een van de laatste werkelijk openbare ontmoetingsplekken in de samenleving. Een plek waar iedereen ongeacht rang of stand of ontwikkelingsniveau elkaar kan treffen en met elkaar kan communiceren. Dit soort plekken bevordert de integratie. Bovendien is deze functie noodzakelijk in een gedigitaliseerde maatschappij om de andere genoemde functies volledig tot hun recht te kunnen laten komen

Art. 5 lid d. Zonder sanctiemogelijkheden zal het overleg weinig praktisch nut hebben. Dit lid dus liever vervangen door minimale kwantiteit- en kwaliteitseisen die royaal verder gaan dan die van artikel 7

Art. 7, leden a,c en d. Deze verplichtingen zijn gericht op producten en diensten van de KB, terwijl hiervoor niet direct een overlegmogelijkheid wordt gecreëerd om als afnemers invloed te kunnen uitoefenen. Ontevredenheid zonder kanalisatie kan het gevolg zijn en dat is dodelijk voor een vruchtbare samenwerking.

Art. 7 lid f. Dit is een vreemde eend in de bijt. Waarom in een decentraal stelsel de ondersteuning voor één doelgroep centraal regelen. Dit lid laten vervallen

Art. 9. Dit is een vreemd artikel. Natuurlijk willen de bibliotheken graag zeggenschap hebben in wat er aan digitale content voor hen wordt aangeschaft. Maar om daarvoor in een gedecentraliseerd stelsel een centraal collectieplan te laten vaststellen waarin ook de samenstelling en aard van fysieke collecties worden geregeld is buiten verhouding.

Art. 10, lid 2 en 3. In een decentraal systeem (met beleidsontwikkeling op lokaal niveau) zijn deze beide leden onnodig en niet gewenst vanwege de extra werkbelasting. Jaarlijks verzamelen zowel de branche als het CBS al de nodige gegevens.

Art. 11. Hoewel ik een besliste voorstander ben van contributievrijstelling voor de jeugd (minimaal tot 13 jaar) hoort in een decentraal systeem een dergelijke verplichting niet thuis. Het beperkt de beleidsvrijheid van het lokale bestuur.

Art. 14. Hier wordt door iedereen al genoeg over gezegd.

Art. 16. De branche zou een veel grotere rol moeten krijgen bij het bepalen van de hoogte van het inkoopbudget. Ik pleit er daarom voor om af te zien van een uitname uit het gemeentefonds en de inkoop te financieren vanuit een omslagstelsel waarvan de omvang wordt bepaald door de branche. Tot nu toe wordt daarmee voldoende budget gecreëerd, zelfs meer dan er content mee verworven kan worden.

Art. 17, lid 2. Van personen die zich laten inschrijven in de lokale bibliotheek wordt niet gecontroleerd of ze staan ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie. Dit lijkt me een redelijk groot lek in dit verband.

Art. 17, lid 4. Ook hier gaat het mis in de relatie centraal vs. decentraal. Het is zeer wenselijk dat de lokale autoriteit zeggenschap houdt over de tarieven die gevraagd gaan worden.

Anne Tiemersma

directeur bestuurder van de Bibliotheken Midden-Fryslân te Leeuwarden